

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัย กลยุทธ์การสื่อสาร “โครงการรับน้องปลอดเหล้า” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี 2549 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การนำเสนอข้อมูล

1 รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การพรรณนา (Descriptive) โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวาง กลยุทธ์การสื่อสารของโครงการรับน้องปลอดเหล้า และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการณรงค์ “โครงการรับน้องปลอดเหล้า” มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

1.2 การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

1.1 การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) อย่างไม่เป็นทางการ (Informal) กับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการรับน้องปลอดเหล้าโดยตรง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Key Informants) จำนวน 21 คน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มผู้ส่งสารและกลุ่มผู้รับสาร ดังนี้

กลุ่มผู้ส่งสาร เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องการวางกลยุทธ์การสื่อสาร “โครงการรับน้องปลอดภัย” จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และเครือข่ายพันธมิตร ประกอบด้วย

ก. บุคลากรระดับบริหารหรือเทียบเท่า จำนวน 5 คน ได้แก่

- ทันตแพทย์กฤษดา เรืองอารีย์รัชต์ : รองผู้อำนวยการ สสส.
- ผศ.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล : ผู้อำนวยการสำนักบรรณคดีและการสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม
- อาจารย์คณัย หวังบุญชัย : ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาแผนงานของสสส.
- ผศ.ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล : ผู้ทรงวุฒิและหัวหน้าทีมประเมินโครงการ (สสส.)
- นายธีระ วัชรปราณี : ผู้จัดการเครือข่ายองค์กรงดเหล้า(สกล.)

ข. กลุ่มเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเผยแพร่รณรงค์โครงการ จำนวน 3 คน

- เจ้าหน้าที่ประสานงานจากสสส. จำนวน 2 คน
- เจ้าหน้าที่ประสานงานจากเครือข่ายองค์กรงดเหล้า จำนวน 1 คน

ค. กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในแต่ละส่วนงานของโครงการ จำนวน 1 คน

- เจ้าหน้าที่ Creative Group Head จากบริษัท Think wiz จำนวน 1 คน

กลุ่มผู้รับสาร เป็นการให้ข้อมูลในส่วนของกรณีมีส่วนร่วมในโครงการ และจัดโครงการรณรงค์เชิงสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย

ก. นิสิตนักศึกษา 8 คน

แกนนำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการรับน้องใหม่จากสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยง 2 สถาบัน และแกนนำนิสิตนักศึกษาจากสถาบันที่ชนะเลิศการประกวด “โครงการรับน้องปลอดภัย” ของสสส.ที่ชนะเลิศในระดับประเทศ 1 สถาบัน ระดับภูมิภาค 1 สถาบัน สถาบันละ 2 คน

ข. อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ 4 คน

- อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันที่ชนะเลิศการประกวดในระดับประเทศและระดับภูมิภาค
- อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการรับน้องปลอดเหล้าจากสถาบันในกลุ่มเสี่ยง 2 สถาบัน สถาบันละ 1 คน

ทั้งนี้ วิธีการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ทราบถึงสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กรณีสัมภาษณ์กลุ่มผู้ส่งสาร

1. กลยุทธ์และแผนการดำเนินการสื่อสาร โครงการ“รับน้องปลอดเหล้า” ของสสส. ปี 2549
2. กลยุทธ์การสื่อสารรณรงค์และกลยุทธ์การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในโครงการรับน้องปลอดเหล้า ปี 2549
3. แนวทางลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถาบันอุดมศึกษาในช่วงเทศกาลรับน้องใหม่

กรณีสัมภาษณ์กลุ่มผู้รับสาร

ระดับการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาในโครงการรับน้องปลอดเหล้า ลักษณะกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แนวทางการลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษาและความคิดเห็นหลังจากได้เข้าร่วมโครงการรับน้องปลอดเหล้ากับสสส.

1.2. การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

ก. เอกสารจากสสส. ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับน้องปลอดเหล้า เช่น แผนยุทธศาสตร์ของสสส. ตารางแผนการใช้สื่อ เอกสารเผยแพร่ บันทึกข้อความ คู่มือการรับน้อง ฯลฯ โดยแยกสรุปเป็นประเด็นสำคัญในเชิงนโยบาย การดำเนินการ การใช้สื่อ สารที่ใช้ ตลอดจนข่าวเกี่ยวกับโครงการจากสื่อมวลชนเพื่อมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

ข. เอกสารกิจกรรมโครงการรับน้องปลอดเหล้าของสถาบันการศึกษา 4 โครงการจาก 4 สถาบัน ประกอบด้วย

- โครงการรับน้องปลอดเหล้าจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับประเทศ

- โครงการรับน้องปลอดเหล้าจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับภูมิภาค
 - โครงการรับน้องปลอดเหล้าจากสถาบันอุดมศึกษาที่จัดให้เป็นสถาบันที่มีความเสี่ยงสูงเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเทศกาลรับน้องใหม่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังร่วมสังเกตการณ์กิจกรรมถอดบทเรียนของโครงการรับน้องปลอดเหล้าที่จัดโดย สสส.กับสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งถือเป็นข้อมูลประเภทสื่อและเอกสารต่าง ๆ ได้แก่

- แผนการสื่อสาร รายละเอียด และขั้นตอนการวางแผนการดำเนินกิจกรรม
- ตัวอย่างสื่อ และเอกสารที่ใช้ในการเผยแพร่กิจกรรม
- แผนปฏิบัติการหรือแผนการดำเนินงาน
- รายงานสรุปการถอดบทเรียนรับน้องปลอดเหล้า
- การประเมินผลโครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ วิธีการวิจัยโดยการการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) เพื่อให้ทราบถึง

1. แผนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการวางกลยุทธ์ “โครงการรับน้องปลอดเหล้า” ของ สสส.
2. กลยุทธ์การใช้สื่อของ สสส. และเครือข่ายพันธมิตร รวมทั้งบริษัทที่วางแผนสื่อให้กับ สสส.
3. แนวทางการลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษา

2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ส่งสาร จำนวน 9 คน ได้แก่ ที่ปรึกษาแผนงานของ สสส. นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการของ สสส. และเครือข่ายพันธมิตรตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการใช้สื่อของโครงการ รับน้องปลอดเหล้า ปี 2549
2. กลุ่มผู้รับสาร จำนวน 12 คน ได้แก่ แกนนำนิสิตนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา และอาจารย์ผู้ดูแลโครงการรับน้องปลอดเหล้าจาก 4 สถาบัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบ Purposive Key Informants โดยสามารถแบ่งได้เป็น

1. กลุ่มผู้ส่งสาร จำนวน 9 คน ได้แก่

- บุคลากรระดับบริหารของสสส.วางแผนกลยุทธ์สื่อสารและเครือข่ายพันธมิตร จำนวน 5 คน
- เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการผู้ลงพื้นที่ติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 คน
- เจ้าหน้าที่ในบริษัทผลิตสื่อให้กับโครงการ จำนวน 1 คน

2. กลุ่มผู้รับสาร จำนวน 12 คน ได้แก่

- อาจารย์ผู้ดูแลการจัดกิจกรรมการรับน้องใหม่ในโครงการรับน้องปลอดภัยของสถาบันอุดมศึกษา จาก 4 สถาบัน สถาบันละ 1 คน
- แกนนำนิสิตนักศึกษาที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่ 4 สถาบัน สถาบันละ 2 คน

3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสาร ”โครงการรับน้องปลอดภัย ปี 2549” มีลำดับขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้คือ

1. ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการวิจัยโดยศึกษาจากเอกสารและการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบทั้งเจ้าหน้าที่ของสสส.และแกนนำนิสิตนักศึกษาที่ส่งโครงการรับน้องปลอดภัยไปยังสสส.
2. ทบทวนแนวคิด และทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบในการเข้าไปศึกษาข้อมูลจริงและการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลเบื้องต้น กรอบสังเกตการณ์ สมุดจดบันทึก กล้องถ่ายรูป เทปบันทึกเสียง เป็นต้น
4. เตรียมคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก และบันทึกข้อมูล
5. ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจงที่ได้ทำการคัดเลือกและนัดหมายล่วงหน้า รวมทั้งเก็บภาพประกอบที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรณรงค์การรับน้องใหม่ของสถาบันการศึกษานั้นๆ
6. ทำการวิเคราะห์เอกสารที่ได้รวบรวมมาทั้งหมด

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังนี้ คือ แบบสัมภาษณ์โดยอิงโครงสร้างปานกลาง (Semi-structure interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยที่ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายไว้ล่วงหน้า โดยเน้นการใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) ในการสัมภาษณ์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเล่ารายละเอียดได้และครอบคลุมคำตอบที่ต้องการและได้กำหนดประเด็นในการวิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผล ดังนี้คือ

- แผนดำเนินการสื่อสารและกลยุทธ์สำคัญที่สสส. ใช้โครงการรณรงค์ปลอดเหล้า ปี 2549 เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์ปลอดเหล้าไปยังสถาบันอุดมศึกษา
- รูปแบบและรายละเอียดโครงการที่สถาบันอุดมศึกษาสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเข้าร่วมโครงการกับสสส.
- แนวทางการลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษาในเทศกาลรณรงค์ใหม่

1. เทปบันทึกเสียงและสมุดบันทึก

ผู้วิจัยนำมาใช้ในการบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์ซึ่งจะขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทุกครั้ง

2. กล้องถ่ายรูป

ผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บภาพการจัดกิจกรรม สื่อที่สถาบันอุดมศึกษาใช้ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์กับผู้วิจัย

3. ผู้สัมภาษณ์

ผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดด้วยตนเอง ทั้งนี้ได้แบ่งแนวคำถามในแบบสัมภาษณ์ออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางด้านประชากรของกลุ่มเป้าหมาย

- ชื่อ - สกุล
- ตำแหน่ง - การศึกษา
- บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบโดยทั่วไป
- บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการรณรงค์ปลอดเหล้า ปี 2549

2. แนวคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสาร โครงการรณรงค์ปลอดเหล้า ของสสส. ปี 2549

แนวคำถามสำหรับกลุ่มผู้ส่งสาร ซึ่งได้แก่

1. ความเป็นมาของกิจกรรมโครงการรับน้องปลอดภัย
2. โครงสร้างการบริหารงานโครงการ
3. วัตถุประสงค์ ที่มา และเป้าหมายหลักของการจัดโครงการ
4. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและพันธมิตรของโครงการ
5. แนวทางการสื่อสารในการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนวางแผนก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังเสร็จสิ้นโครงการ
6. กลยุทธ์สำคัญในการสื่อสารของโครงการรับน้องปลอดภัย
7. กลยุทธ์การรณรงค์ในโครงการรับน้องปลอดภัย
8. กลยุทธ์การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในโครงการรับน้องปลอดภัย
9. หลักการวางกลยุทธ์ การจัดลำดับการวางสื่อ สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่โครงการและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนเนื้อหาในโครงการ
10. วิธีการดำเนินกิจกรรมในแต่ละช่วงเวลา และแนวทางการประเมินผลโครงการ
11. หน่วยงานสนับสนุนหรือส่วนงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดโครงการ

แนวคำถามเกี่ยวแนวทางการลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนิสิตนักศึกษา

1. แผนการสื่อสารในโครงการรับน้องปลอดภัยมีเป้าหมายในด้านการลดพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษาเพียงอย่างเดียวหรือไม่ สสส.มีเป้าหมายในการลดค่านิยมทางด้านจิตใจด้วยหรือไม่ อย่างไร
2. แนวทางการลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโครงการรับน้องปลอดภัย เป็นอย่างไร

แนวคำถามสำหรับกลุ่มผู้รับสาร ซึ่งได้แก่

1. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรม
2. เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการรับน้องปลอดภัย
3. การรับทราบข่าวสารการโครงการรับน้องปลอดภัย สื่อที่เข้าถึงมีสื่อใดบ้าง
4. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมโครงการ
5. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมตามเจือใจของโครงการ
6. ความคิดเห็นต่อภาพรวมการจัดกิจกรรมรับน้องปลอดภัย

7. ความคาดหวังจากการเข้าร่วมโครงการ อุปสรรคและปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรม และข้อเสนอแนะ

แนวคำถามด้านการมีส่วนร่วม

- คุณมีส่วนร่วมโครงการนี้อย่างไรในฐานะตัวแทนสถาบันอุดมศึกษา
- คุณมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่จะจัดส่งเพื่อขอทุน ไปยังสสส. ในขั้นตอนใดบ้าง ก. ก่อนการผลิต ข. ขั้นตอนการผลิต ค. หลังการผลิต
- คุณมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดกิจกรรมการรับน้องทั้งหมดหรือไม่ ทั้งด้านงบประมาณ อุปกรณ์ การออกแบบผลิตสื่อ บุคคลเข้าร่วม ฯลฯ
- คุณมีการรวมกลุ่มเพื่อคิดวางแผน วิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันตัดสินใจ รับฟังและเปิดโอกาสให้เพื่อนิสิตนักศึกษาคนอื่นๆ แสดงความคิดเห็นหรือไม่
- คุณมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการด้วยตนเองหรือไม่ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมรับน้องปลอดเหล้าที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความรู้สึกใด
- คุณทราบว่าคณะหรือสถาบันของคุณจะการรับผลประโยชน์จากการรณรงค์ครั้งนี้และเชื่อว่าผลที่ได้รับจากโครงการจะทำให้สถาบันอุดมศึกษาของคุณดีขึ้น
- คุณมีส่วนวิเคราะห์ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเพณีการรับน้องใหม่ และคุณได้สำรวจชุมชนข้างเคียง ร้านค้าที่เป็นแหล่งจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อนำไปสู่การรณรงค์ที่บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง
- คุณมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของกิจกรรมที่ได้นำเสนอไปยังสสส. และมองเห็นคุณค่าของกิจกรรมที่คุณสร้างสรรค์ขึ้น

5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เพื่อวัดความตรงในด้าน “ความตรงด้านเนื้อหา” (Content validity) ซึ่งผู้วิจัยจะตรวจสอบว่าเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายนั้นมีความตรงและครบถ้วนตามประเด็นที่ต้องการวัดในงานวิจัย และมี “ความตรงด้านโครงสร้าง” (Construct validity) หรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยจะตรวจสอบว่าประเด็นต่าง ๆ ในแบบสัมภาษณ์นั้นครบถ้วนตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมมาหรือไม่

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสัมภาษณ์โดยอิงโครงสร้างปานกลาง (Semi-structure interview) โดยเน้นการใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) ซึ่งได้กำหนดประเด็นในแบบสัมภาษณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารในโครงการ “รับน้องปลอดภัย” ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ปี 2549

2. เพื่อศึกษาแนวทางลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา อย่างไรก็ตามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยวิธีการตรวจสอบความแม่นยำ ความเชื่อถือได้ และความครบถ้วนของข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบหลายวิธีด้วยกัน คือ

1. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย ได้ผ่านการตรวจสอบแนวทางการสัมภาษณ์ ตลอดจนข้อคำถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาถึงความครอบคลุมของคำถามการสื่อความหมายในประเด็น คำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด
2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลการดำเนินงานจากเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและกัน และพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นมีความถูกต้อง ตรงกัน และสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือ รวมถึงการใช้วิธีการวิจัยโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมควบคู่ไปในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย จะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ผลการวิจัยได้อย่างมากที่สุด
3. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยพิจารณาจากแหล่งบุคคลที่ทำการสัมภาษณ์ โดยบุคคลที่ให้ข้อมูลนั้นมีจำนวนหลายคน และครอบคลุมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกด้าน
4. หลังจากการเข้าไปหาข้อมูลด้านเอกสารจากหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะทำการบันทึกและจัดแยกประเภทข้อมูลเป็นหมวดหมู่แบบคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่ได้รับ และที่ขาดหายไป เพื่อให้สะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งต่อไป
5. มีการตรวจสอบหลังจากผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว โดยให้บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งเพื่อทบทวนดูว่าข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวนั้นมีความเที่ยงตรงและมีความถูกต้องจริงหรือไม่และเป็น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถาบันการศึกษา สสส.และผู้วิจัยด้วย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายรูปแบบมาวิเคราะห์ ทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก และการเก็บรวบรวมข่าวสารที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์และเป็นไปตามหลักวิชาการซึ่งจะทำให้มองเห็นภาพรวมที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ไม่สามารถแจกแจงได้ จึงต้องทำการสรุปในแต่ละประเด็นที่ทำการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์สรุปรวมโดยการนำข้อมูลสาระสำคัญของแต่ละประเด็นมาพิจารณาและตีความหมายของข้อมูล เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยต่อไป ทั้งนี้สามารถแจกแจงขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้คือ

1. นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาพิจารณาว่าเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีที่มีอยู่หรือไม่อย่างไร
2. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้อีกว่าครบถ้วนเพียงพอที่จะตอบคำถามนำวิจัยที่ได้ตั้งไว้หรือไม่
3. จัดกลุ่มข้อมูลที่ได้อีกมาให้อยู่ในประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้
4. สร้างข้อสรุปชั่วคราวโดยนำแนวคิดและทฤษฎีมาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่จัดกลุ่มแล้วเพื่อแสดงให้เห็นถึงการพิสูจน์ข้อค้นพบเบื้องต้นว่าเป็นไปตามทฤษฎีหรือไม่ อย่างไร
5. เชื่อมโยงข้อมูลให้สมบูรณ์และพิจารณาอีกครั้งว่าข้อสรุปที่ได้มานั้นสามารถตอบคำถามนำวิจัยที่ตั้งไว้หรือไม่

7. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปแบบของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analysis description) เพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะของกลยุทธ์การสื่อสารของโครงการรับน้องปลอดภัย ปี 2549 และแนวทางการลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาช่วงเทศกาลการรับน้องใหม่ ซึ่งลำดับของการนำเสนอแบ่งได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้วางกลยุทธ์จากสสส.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่ผู้ส่งสาร
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวแทนนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการในกลุ่มผู้รับสาร
3. กลยุทธ์การสื่อสาร
 - ก. กลยุทธ์การสื่อสารณรงค์
 - องค์ประกอบของการณรงค์
 - ขั้นตอนการณรงค์

- ข. กลยุทธ์การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม
 - องค์ประกอบของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม
 - ขั้นตอนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม
 - เครือข่าย

4. แนวทางการลดค่านิยมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษาในโครงการรณรงค์ปลอดเหล้าที่สสส. ใช้ควบคู่กับการรณรงค์

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Frame Work)

แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

